

na dawa i zekalr

marengay i imulri na vavayan: “inta na Pinuyumayan ta uwa’umayan kana dawa mu, mau tu kiyakarunan kana vavayan a aziyu ziya.” kema. ini na kiyakarunan kana dawa mu, salaw kapalapalak zi maulep ta milran palru kana piya ta mare’ani peniya.

piya ta lra mare’ani i ’uma kema ta mu, mavangavang ta ziya kana pakakadawan, ’azi ta maziyaZZi veneliyas pakadaw zi temarena’u ta ziya kana wari. nu ma’udalr mu, mapetr ta ziya pusavak kana patratrapayan, i likuzan lra ta puwayanay lra kana suru. nu kapalisiyan lra mu, treminaan ziya za daderuwan. semeneng, kemay kana semasalem ta lra kana lumay mu, marekaiyaniyan lra na mi’uma kana dawa kema i imulri.

ku vavalrayay tu vinavati ni imulri na vavayan, kana kemirakaz kikarun za uwa’umayan kana dawa. kemay merav i ziya zi temuhus, melratuz, palru kana mare’ani mu, mau tu kiyakarunan za vavayan peniya kema. na ma’inayan mu, mitrepa za ’ema’iyar i zekalr zi pa’alrup paludu zatu paekan za niruma’enan.

ini na uwa’umayan kana dawa mu, mau na Pinuyumayan ziya, mikakuwayanan kanini na salaw vulay na marepuwalraalrangan.

kana ’ami’ami ziya mau nu kalratuzan za dawa mu, na vavayan ziya mu, murairaip lra kantu uwa’umayan, mau na kemazu kana misa’ur, mukasakasa zi murukes tu piniangeran, puludus lra kantu lralratuzan .

semeneng na dawa kema mu, mau nanta kaaekanan zi mau nanta puwakezang zata zazek. na kakuwayanan lra, na palalisiyan lra, na kairayan lra, na kapalisilisi lra, iniyan na ’azi muravak kana dawa.

ini na dawa tu uwa’umayan zi tu takakesiyan mu, amelri nu paziyaziyan panadam pulrepus. kema ku meranganger mu! ’inava lra harem i zekalr, ulra tu niraviyan kana zinekalranan a zuwaya travakan. kinadamanan ziya mu, kurelrang ku mukuwa temuhusa za dawa zi duli ziya.

“adalrep ta lra melratuz kananta dawa ” kema na ayawan, zi marengay ziya “mukasaya ta mapiya, na ma’inayan lra na vavayan lra, maruwa ta lra mu’uma kana dawa harem.” kema.

部落的小米田

祖母說過去我們族人把小米田的農事歸給婦女負責，實在是繁瑣又辛苦。

收割完後，進行日曬，要不時的翻覆曝曬，還要注意天氣的轉變，若遇到雨天，就必須收進專門烘乾小米的灶子上。最後才能收進小米倉裡。然而當我們懂得種植稻米開始，小米田就越來越少人耕作了。

從小米田的燒墾開始，接著播種、除草以及收割，無一不是女人的工作，男士則是負責守護部落的安全以及上山狩獵為族人準備佳餚。

因為小米而產生的文化，呈現了卑南族婦女許多的美德。每年正逢小米除草的季節，部落婦女便會自發性的組成換工團，輪流完成各家田間除草的工作。

因此「小米」是糧食，也是精神食糧，與生活各個層面環環相扣，舉凡文化、祭儀、倫理、禁忌等等。種植小米之重要性，更是需要傳承及教育的農事與知識啊！

現代無論是男是女都可以去小米田幫忙！